

I N N E H Å L L

Sida 1	Nya kommittéarbeten
" 2	Granskningsuppdrag
" 3	Termfrågor i urval
" 5	TNC 14 Nyutgåva
Bilaga	Prenumerationsanmälan

Petroleumordlista

Svenska Petroleum Institutet, SPI, satte kort efter sin start för tio år sedan igång med att utarbeta en lista över petroleumbranschens termer med begreppsförklaringar. I samarbete med Smörjoljecentralen har SPI givit ut olika utgåvor av denna ordlista i stencilerat skick.

Petroleumbranschen har på senare tid undergått en snabb utveckling, kännetecknad bl.a. av den petrokemiska industrins frammarsch och uppkomsten av nya flygdrivmedel. Detta har föranlett SPI att utarbeta en ny utgåva av ordlistan; SPI har därvid i egenskap av medlem av TNC:s representantförsamling vänt sig till TNC för medverkan vid revision, redigering och utgivning i TNC:s skriftserie av denna ordlista.

Ett preliminärt förslag håller nu på att bearbetas av företrädare för SPI och TNC. Från SPI har i första hand till kontaktman utsetts disponent J G Amnéus, som har svarat för huvudarbetet även vid de tidigare utgåvorna.

På vissa punkter av gemensamt intresse samordnas arbetet med den samtidigt pågående revisionen av TNC 14 Färg- och lackteknisk ordlista; så är fallet t.ex. i fråga om termerna nafta och bitumen. Det är avsikten att den blivande petroleumordlistan skall uppta ordens motsvarigheter på engelska, amerikanska, franska och tyska.

Transportterminologi

Planer på en transportteknisk ordlista har länge förelegat men har av olika skäl hittills icke kunnat förverkligas. En besvärande oklarhet om termerna för traktorer, grävmaskiner och liknande fordon har nu föranlett tillsättandet av en särskild arbetsgrupp, som har fått till uppgift att ägna sig åt dessa speciella transporttermer. I arbetsgruppen ingår företrädare för tillverkare, importörer och storförbrukare. Sekreterare är kapten N Wenker, Armétygförvaltningen, vilken förvaltning särskilt angeläget har framhållit behovet av fastställda benämningar på detta område.

Gransknings- och utredningsuppdrag

<u>Ärende</u>	<u>Uppdragsgivare</u>
123. Ackordsformler	Svenska arbetsgivareföreningen, Sthlm
124. Pappershandelns varutermer	Svenska pappershandlareföreningen, Sthlm
125. Lastpall	Emballagestandardiseringen, Sthlm
126. Stål för tryckkärlsrör	Metallnormcentralen, Sthlm
127. Tråddragskivor med kärnor av hårdmetall	Sveriges mekanförbunds standardcentral, Sthlm
128. Standardisering av pinnar	Sveriges mekanförbunds standardcentral, Sthlm
129. Hål- och borrhåldiametrar för gängor	Sveriges mekanförbunds standardcentral, Sthlm
130. Geometriska dimensionsberäkningar för cylindriska och koniska kuggväxlar	Sveriges mekanförbunds standardcentral, Sthlm
131. SEN 01 15 (Akustik. Ordlista)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
132. SEN 27 06 (Kopparoxidul- och selenlikriktare)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
133. SEN 21 10 03, 04 (Elställverk. Oisolerade, målade ledare av rektangulär koppar- och aluminiumstång)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
134. SEN 26 02 (Dimensioner för elborstar och borsthållare för elektriska maskiner)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
135. SEN 24 17 01 (Isolerade ledningar. Bokstavs-beteckningar)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
136. SEN 30 07 16, 17, 21, 22 (Installationsmateriel)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
137. SEN 31 03 01 (Normallampor)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
138. SEN 33 05 (Köksfläktar. Bestämning av kapacitet och ljudnivå)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
139. SEN 43 17 (Säkringar för telesignalanläggningar)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
140. SEN 36 03 15 (Styrning och övervakning av kraftanläggningar. Termer och definitioner)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
141. SEN 26 07 (Profilstång för kommutatorlameller)	Svenska elektriska kommissionen, Sthlm
142. Mått och utseende för gummidetaljer	Sveriges standardiseringskommission, Sthlm
143. Mjukade polyvinylkloridsprutmassor	Sveriges standardiseringskommission, Sthlm

Termfrågor i urval

<u>Ärende</u>	<u>Uppdragsgivare</u>	<u>Åtgärd</u>
144. "wolfram"	Sveriges mekanförbunds standardcentral, Sthlm	<u>wolfram</u>
145. naja (punktnaja, löpnaja)	SAAB, Linköping	1. (urspr. sjöterm) binda fast, surra fast med garn, lina eller annat (smäckert) tågvirke 2. surra fast med metalltråd (Om företeelsen att enbart bunta samman, lägga i knippen kan verbet <u>knippa</u> användas)
146. konsumentupplysning	Statens konsumentråd, Sthlm	Ordet <u>konsumentupplysning</u> bör förbehållas objektiv upplysning till konsumenterna om varor och deras användning (Man skall härvid ge sakliga och noggranna uppgifter, vilket även innefattar en redovisning av varans be- gränsning och eventuella negativa egenskaper. Om sådan information på vilken denna definition inte är tillämplig bör förslagsvis något av uttrycken <u>försälj-</u> <u>ningsinformation</u> , <u>kund-</u> <u>information</u> eller <u>varuin-</u> <u>formation</u> begagnas.)
147. "attest" - "attester- ring"	Nordisk konsultation AB, Malmö	<u>attest</u> , (skriftligt) intyg, bevis <u>attestera</u> , skriftligen in- tyga, vitsorda (riktigheten av), godkänna ett belopp till utanordning
148. "syngon" - "elgon"	Svenska sockerfabriks AB, Malmö	<u>syngongivare</u> och <u>syngon-</u> <u>mottagare</u> komponenter i <u>syngonsystem</u> , system för överföring av vinkelberoende signaler (<u>elgon</u> stundom använd term i denna betydelse)
149. (ytter)trappa (av betong) att fatta som en enhet?	Kriminalpolisen, Nyköping	<u>trappa</u> , en med steg och eventuellt vilplan försedd och i lutning anordnad för- bindelseled mellan i olika höjdlägen belägna rum eller plan

1961:5/6

<u>Ärende</u>	<u>Uppdragsgivare</u>	<u>Åtgärd</u>
150. "mikroastighet" - "kryphastighet"	Hugo Montgomery AB, Sthlm	<u>krypfart</u>
151. "mikrometer" - "mikrometerskruv"	NKI-skolan, Sthlm	<u>(skruv)mikrometer</u>
152. "doping" - "dopning"	Nordiska uppslagsböcker, Sthlm	<u>dopning</u>
153. "1/100 min." - "cmin."	Rationaliseringstekniska institutet, Sthlm	<u>cmin</u> bör kunna godtas, då <u>c</u> är den officiella be- teckningen på hundradelar och <u>min</u> riktig förkortning
154. reparation, underhåll	Sveriges mekanförbunds standardcentral, Sthlm	<u>reparation</u> , återställande av förslitna och havererade delar till användbart skick, eventuellt genom utbyte av delarna <u>underhåll</u> , alla åtgärder som erfordras för att hålla en byggnad i ett från teknisk synpunkt tillfredsställande skick
155. produktion, tillverkning	Nordisk konsultation AB, Malmö	<u>produktion</u> , ordet kan inom näringsväsendet användas som sammanfattningsterm för alla slag av varu- och ener- gialstring, t.ex. åkerbru- kets produktion, en verk- stads årsproduktion, pro- duktion av elektrisk energi <u>tillverkning</u> , ordet kan an- vändas som sammanfattnings- term för teknisk varufam- ställning av alla slag och i alla stadier, t.ex. me- tallframställning ur malm, plåtvalsning, förfärdigande av maskiner och apparater, husbyggande, målning, repa- ration
156. värmeväxlare	Stockholms handelskam- mare, Sthlm	don där värme övergår från ett medium till ett annat
157. konstfiber (rayon-nylon)	Sveriges industri- kalender, Sthlm	<u>konstfiber</u> omfattar <u>rege- neratfiber</u> , t.ex. rayon och <u>syntetfiber</u> , t.ex. nylon
158. drum (böjning)	Kungl. Generaltull- styrelsen, Sthlm	<u>drum</u> , -mar
159. vakuum (böjning)	Kungl. Tekniska Hög- skolan, Sthlm	<u>vakuum</u> , i bestämd form vakuum eller -et, pl. vakuum
160. schema (pluralform)	NKI-skolan, Sthlm	<u>schema</u> , -n (liksom flertalet övriga neutra på -a-)

TNC 14 Nyutgåva

Förslag till ändringar och tillägg

Såsom tidigare har meddelats (TNC-Aktuellt 1961:1) pågår omarbetning av TNC 14 Färg- och lackteknisk ordlista. Vissa förslag till ändringar och tillägg kommer att presenteras i TNC-Aktuellt. När ett färdigt utkast till hela ordlistan föreligger, kommer det att sändas ut på remiss i vanlig ordning

anilinpunkt

lägsta temperatur vid vilken lika volymer av ett lösningsmedel och anilin bildar en homogen gas; används för att uppskatta aromhalten i petroleumkolväten och därigenom bedöma lösningsförmågan

beväxningsfärg, hellre skeppsbottenfärg 2

1. = korrosionshindrande bottenfärg grundfärg som används vid målning av den yttre, under vatten befintliga ytan av metallskrov

2. = växthindrande skeppsbottenfärg täckfärg som används vid målning av den yttre, under vatten befintliga ytan av ett fartygsskrov; innehåller giftiga ämnen som genom att långsamt utlösas ur färgen hindrar organismer att växa på skrovet

beta (vid ytbehandling av metaller)

på kemisk eller elektrolytisk väg uppluckra eller avlägsna oxidations- och korrosionsprodukter, t.ex. glödska, rost, ärg för att bereda lämplig grund för efterföljande målning eller annan ytbehandling

Anm. Inom textilindustrin betyder beta att behandla (textilvara) före färgning så att fibrerna förmår binda färgämnet. Dessutom används termen inom garveriindustrin och lantbruket för olika slag av behandling med vätska eller pulver.

betbad

lösning som används vid betning; innehåller syra, t.ex. svavelsyra, fosforsyra, alkali eller salt

blymönja

rött pigment bestående huvudsakligen av blyplumbat med bruttoformel Pb_3O_4 ; används i grundfärger vid rostskyddsmålning

Anm. I oljefärg har blymönja vid lagring benägenhet att bilda hård botten-sats; för sorter där denna benägenhet är obetydlig, ej botten-satsbildande blymönja, används stundom det engelska uttrycket non-setting.

båtlack, hellre än båtfernissa

lack med hög vatten- och väderbeständighet avsedd för ytbehandling av trä, t.ex. på båtar; jfr skeppsbottenfärg

genomslag (inom målningstekniken)

missfärgning av ett färg- eller lackskikt beroende på att material från skiktet, från underliggande skikt, eller från grunden, t.ex. kåda i trä, tränger upp och sprider sig

migrering (inom målningstekniken)

vandring av material från ett föremål till ett annat, t.ex. av mjukningsmedel från en cellulosalack till ett plastföremål